

**REPUBLIKA SRPSKA
FISKALNI SAVJET REPUBLIKE SRPSKE**

**IZVJEŠTAJ O RADU
ZA PERIOD 1. 1 - 31. 12. 2023. GODINE**

Banja Luka, jun 2024. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD I PRAVNI OKVIR ZA RAD FISKALNOG SAVJETA REPUBLIKE SRPSKE.....	3
2. NADLEŽNOSTI, ORGANIZACIJA I FINANSIRANJE FISKALNOG SAVJETA REPUBLIKE SRPSKE.....	4
3. AKTIVNOSTI FISKALNOG SAVJETA REPUBLIKE SRPSKE U PERIODU 1. JANUAR – 31. DECEMBAR 2023. GODINE	7

1. UVOD I PRAVNI OKVIR ZA RAD FISKALNOG SAVJETA REPUBLIKE SRPSKE

Fiskalni savjet Republike Srpske uspostavljen je Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15 i 62/18), kao nezavisan organ koji se osniva sa ciljem da dodatno unaprijedi fiskalnu odgovornost Republike Srpske, i to nezavisnom i stručnom analizom fiskalne politike.

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj uređuju se: fiskalna pravila, mjere i procedure na osnovu kojih se uspostavlja fiskalni okvir, ograničava javna potrošnja, jača odgovornost za efikasno i efektivno korišćenje budžetskih sredstava, osniva Fiskalni savjet Republike Srpske i jača sistem kontrole i nadzora. Fiskalni savjet je u skladu sa članom 14. stav 2. Zakona uspostavljen kao nezavisan organ koji za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske (u daljem tekstu: Narodna skupština).

Članom 26. Zakona utvrđeno je da se sredstva za rad Fiskalnog savjeta obezbjeđuju u budžetu Republike Srpske, a da Odbor za finansije i budžet Narodne skupštine daje saglasnost na prijedlog plana rada Fiskalnog savjeta. Fiskalni savjet je u skladu sa Zakonom o fiskalnoj odgovornosti, osnovan kao nezavisan organ koji za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti odgovara Narodnoj skupštini Republike Srpske, i ima status pravnog lica. Fiskalni savjet čine predsjednik i dva člana, koje na mandatni period od pet godina imenuje Narodna skupština Republike Srpske na prijedlog Predsjednika Republike Srpske. Članovi Fiskalnog savjeta nisu u radnom odnosu u Fiskalnom savjetu, a njihova prava, obaveze i odgovornosti bliže su propisane Zakonom.

Pravni osnov za podnošenje Izvještaja o radu Fiskalnog savjeta Republike Srpske, sadržan je u članu 28. stav 2. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, kojim je utvrđeno da Fiskalni savjet Republike Srpske (u daljem tekstu: Fiskalni savjet) podnosi Narodnoj skupštini izvještaj o svom radu jedanput godišnje, dok je stavom 1. istog člana utvrđeno da Fiskalni savjet jednom godišnje podnosi izvještaj o sprovođenju ovog zakona i utvrđenim nepravilnostima, odnosno utvrđenim i potencijalnim odstupanjima od fiskalnih pravila i kršenju fiskalnih mjera, za period 1. januar – 31. decembar.

Pored Zakona o fiskalnoj odgovornosti kao temeljnog pravnog akta kojim je uspostavljen i osnovan Fiskalni savjet i kojim su utvrđene njegove funkcije i zadaci, ovaj organ u svom radu primjenjuje i druge relevantne propise, a prije svega:

- Zakon o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16),
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 91/16),
- Zakon o računovodstvu i reviziji („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15 i 78/20),
- Zakon o zaduživanju, dugu i garancijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 71/12, 52/14, 114/17, 131/20, 28/21 i 90/21),
- Zakon o javnim nabavkama („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, 39/14 i 59/22),
- Zakon o državnim službenicima („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 118/8, 117/11, 37/12 i 57/16),
- Zakon o platama zaposlenih u organima uprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 66/18, 105/19, 119/21, 68/22 i 132/22),
- Posebni kolektivni ugovor za zaposlene u organima uprave Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 79/23),

- Pravilnik o računovodstvu, računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama za budžetske korisnike („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 115/17),
- Pravilnik o fiskalnim izjavama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 25/16) i
- Uputstvo o sadržaju plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda i izvještaja o realizaciji plana („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/18).

2. NADLEŽNOSTI, ORGANIZACIJA I FINANSIRANJE FISKALNOG SAVJETA REPUBLIKE SRPSKE

2.1. Nadležnosti

Fiskalni savjet je nezavisan organ i za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini. Osnovni zadatak ovog organa je nezavisna ocjena kredibiliteta fiskalne politike posmatrane iz perspektive utvrđenih fiskalnih pravila, mjera i procedura, a sve u cilju obezbjeđivanja transparentnosti i odgovornosti u vođenju fiskalne politike.

Nadležnosti, odnosno funkcije i zadaci Fiskalnog savjeta utvrđeni su Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Zakon).

Članom 19. Zakona utvrđene su funkcije i zadaci Fiskalnog savjeta, i to da ovaj organ:

- analizira makroekonomske i fiskalne pretpostavke i projekcije korišćene za izradu Dokumenta okvirnog budžeta (u daljem tekstu: DOB), nacrtu i prijedloga budžeta Republike i ekonomske politike, odnosno programa ekonomskih reformi,
- daje nezavisnu i kredibilnu ocjenu mjera ekonomske politike koje predlaže Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) radi ostvarivanja kvantitativnih fiskalnih ciljeva, koje je Vlada postavila,
- procjenjuje osnovne fiskalne rizike i vjerovatnoću da će Vlada ispuniti svoje fiskalne ciljeve za sljedeću fiskalnu godinu i dvije naredne fiskalne godine,
- procjenjuje u kojoj mjeri je Vlada u prethodnoj fiskalnoj godini poštovala i ispunila fiskalne ciljeve koje je utvrdila, te fiskalna pravila definisana zakonom,
- procjenjuje da li ima osnova za odobravanje privremenog odstupanja i kolika je vjerovatnoća da će Vladin plan prilagođavanja omogućiti povratak na poštovanje fiskalnih pravila,
- provjerava adekvatnost ekonomskih klasifikacija da bi se obezbijedilo pravilno mjerenje kvantitativnih fiskalnih ciljeva,
- daje mišljenja i analize Narodnoj skupštini na nacrt i prijedlog budžeta i rebalansa budžeta Republike i ekonomske politike, odnosno programa ekonomskih reformi,
- daje mišljenja i procjene Narodnoj skupštini na nacrtu i prijedloge zakona, drugih propisa i strateških dokumenata kojima se uređuju pitanja fiskalne politike ili koji mogu da imaju uticaj na fiskalnu politiku,
- daje mišljenja i analize Narodnoj skupštini na izvještaje o izvršenju budžeta Republike, te na konsolidovane izvještaje o izvršenju budžeta Republike,
- Vladi dostavlja mišljenje na Program fiskalne konsolidacije,
- Vladi dostavlja mišljenje na DOB i
- daje mišljenje na prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda.

2.2.Organizacija

Narodna skupština Republike Srpske, nakon sprovedenog javnog konkursa na 22. redovnoj sjednici održanoj 6. jula 2022. godine donijela je Odluke o imenovanju predsjednika i dva člana Fiskalnog savjeta Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/22). Navedenim odlukama za predsjednika Fiskalnog savjeta imenovan je dr Milenko Krajišnik, a dr Branko Krsmanović i dr Biljana Srdić Gojković za članove Fiskalnog savjeta, na mandatni period od pet godina. Imenovanje predsjednika i članova Fiskalnog savjeta uslijedilo je nakon isteka mandata predsjedniku i članovima Fiskalnog savjeta koji su imenovani 2017. godine Odlukom Narodne skupštine Republike Srpske, koja je stupila na snagu 11. avgusta 2017. godine.

Kada je u pitanju radno-pravni status predsjednika i članova Fiskalnog savjeta, važno je napomenuti da je članom 15. stav 3. Zakona utvrđeno da članovi Fiskalnog savjeta nisu u radnom odnosu u Fiskalnom savjetu.

Članom 23. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, propisano je da se za obavljanje administrativnih poslova formira stručna služba Fiskalnog savjeta Republike Srpske, te da se način obavljanja poslova, organizaciona struktura stručne službe i sistematizacija radnih mjesta uređuje aktom Fiskalnog savjeta.

Nadalje, u stavu 3. istog člana, utvrđeno je da lica koja su zaposlena u stručnoj službi Fiskalnog savjeta imaju status državnog službenika ili namještenika, dok je članom 22. stav 1. tačka 4) utvrđeno da predsjednik Fiskalnog savjeta rukovodi stručnom službom.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Fiskalnom savjetu Republike Srpske koji je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“, broj 105/17 uređena je: unutrašnja organizacija, organizacione jedinice, njihov djelokrug i međusobni odnosi; sistematizacija radnih mjesta, opisi poslova radnih mjesta sa kategorijama i zvanjima za državne službenike, odnosno radnim mjestima namještenika, potreban broj izvršilaca za svako radno mjesto i posebni uslovi za zasnivanje radnog odnosa i organizacioni dijagram. Ovim pravilnikom sistematizovano je pet radnih mjesta državnih službenika i jedno radno mjesto namještenika, koja su raspoređena u dvije unutrašnje organizacione jedinice, odnosno odjeljenja i to: Odjeljenje za ekonomsku politiku i javne finansije i Odjeljenje za pravne i opšte poslove. Za sva sistematizovana radna mjesta Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, kao poseban uslov, propisana je visoka stručna sprema, odnosno završen prvi ciklus studija sa ostvarenih najmanje 240 ECTS bodova.

Nadalje, Zakonom je utvrđeno da lica koja su zaposlena u unutrašnjim organizacionim jedinicama imaju pravo na platu u skladu sa propisima kojima se uređuje plata državnih službenika i namještenika.

Od ukupno šest sistematizovanih radnih mjesta, na dan 31. decembar 2023. godine bila su popunjena četiri radna mjesta, uz napomenu da je u oktobru 2023. godine pokrenut postupak za popunjavanje upražnjenog radnog mjesta službenik za finansijsko – računovodstvene poslove postupkom javne konkurencije.

Popunjavanje upražnjenih radnih mjesta vrši se u skladu sa Zakonom o državnim službenicima, a plate zaposlenih se planiraju i isplaćuju u skladu sa Zakonom o platama zaposlenih u republičkim organima uprave.

2.3.Finansiranje

Članom 26. stav 1. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj utvrđeno je da se sredstva za rad Fiskalnog savjeta i njegovih službi obezbjeđuju u budžetu Republike Srpske. Od 1. januara 2018. godine Fiskalni savjet ima status budžetskog korisnika.

Odlukom o usvajanju Budžeta Republike Srpske za 2023. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 112/22) za rad Fiskalnog savjeta Republike Srpske planirana su sredstva u ukupnom izosu od 489.500,00 KM. Rebalansom budžeta Republike Srpske za 2023. godinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/23) ovaj iznos umanjen na 427.500,00 KM. Sredstva za rad Fiskalnog savjeta planirana su i utvrđena u Budžetu Republike Srpske za 2023. godinu, u ukupnom iznosu od 489.500,00 KM i to sa sljedećom strukturom rashoda i izadataka: rashodi za lična primanja zaposlenih 236.700,00 KM, rashodi po osnovu korišćenja roba i usluga 247.800,00 KM, izdaci za nefinansijsku imovinu 2.500,00 KM, ostali izdaci 2.500,00 KM. U novembru 2023. godine, Narodna skupština donijela je Odluku o usvajanju Rebalansa budžeta Republike Srpske za 2023. godinu, kojom je ukupan budžetski okvir Fiskalnog savjeta umanjen za 62.000,00 KM ili za 12,67% u odnosu na prvobitno planirani iznos, tako da su nakon usvajanja Rebalansa budžeta Republike Srpske za 2023. godinu na budžetskim pozicijama Fiskalnog savjeta planirana sredstva u iznosu od 427.500,00 KM. U toku prvog kvartala 2023. godine odobrena je realokacija sredstva u okviru Fiskalnog savjeta i to sa pozicije 4111000- Rashodi za bruto plate zaposlenih u iznosu od 2.500,00 KM na poziciju 638100 - Ostali izdaci iz transakcija sa drugim jedinicama vlasti u iznosu od 2.500,00 KM, a u decembru 2023. godine odobrena je druga realokacija sredstava u okviru Fiskalnog savjeta Republike Srpske sa stavke 411300 - Rashodi za naknadu plata zaposlenih za vrijeme bolovanja, roditeljskog odsustva i ostalih naknada plata u iznosu od 4.583,37 KM na poziciju 411100 - Rashodi za bruto plate zaposlenih u iznosu od 4.583,37 KM.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, Fiskalni savjet je blagovremeno izvršio popis nefinansijske imovine i obaveza i potraživanja na dan 31. decembar 2023. godine. Na osnovu Odluke o popisu imovine i obaveza i formiranju komisije za popis u Fiskalnom savjetu Republike Srpske, broj: 27.1-404-159/23 koju je donio predsjednik Fiskalnog savjeta Republike Srpske 28. novembra 2023. godine, Komisija za popis nefinansijske imovine i popis obaveza i potraživanja izvršila je redovan godišnji popis. Popis je izvršen u periodu od 29. novembra 2023. godine do 15. januara 2024. godine, sa stanjem na dan 31. decembar 2023. godine.

Nabavna vrijednost osnovnih sredstava Fiskalnog savjeta Republike Srpske, na dan 31. decembar 2023. godine iznosila je 30.842,29 KM, ispravka vrijednosti 24.793,59 KM, a neotpisana (sadašnja) vrijednost navedenih sredstava iznosi 6.048,70 KM.

Na dan 31. decembar 2023. godine, evidentirane su potraživanja i obaveze Fiskalnog savjeta i to:

- obaveze za lična primanja u iznosu od 13.258,06 KM koje se odnose na decembarsku bruto platu,
- obaveze za neto naknade troškova i ostalih ličnih primanja zaposlenih po osnovu rada, otpremnina i jednokratnih pomoći u iznosu od 158,00 KM,
- obaveze iz poslovanja u iznosu od 33.751,91 KM, a odnose se na obaveze za nabavku roba i usluga u iznosu od 16.952,28 KM, obaveze za nabavku stalne imovine u iznosu od 2.500,00 KM, obaveze prema fizičkim licima (naknada predsjedniku i članovima Fiskalnog savjeta za mjesec decembar 2023. godine) u iznosu od 8.752,20 KM (isplaćeno 22. januara 2024. godine) i obaveze za poreze i doprinose na teret poslodavca u iznosu od 5.547,43 KM, a

koje se odnose na obaveze za poreze i doprinose na teret poslodavca na naprijed navedene naknade u iznosu od 5.520,91 KM, (isplaćene 22. januara 2024. godine) i obaveze po osnovu doprinosa za profesionalnu rehabilitaciju invalida u iznosu od 26,52 KM (isplaćeno 22. januara 2024. godine).

3. AKTIVNOSTI FISKALNOG SAVJETA REPUBLIKE SRPSKE U PERIODU 1. JANUAR – 31. DECEMBAR 2023. GODINE

Rad Fiskalnog savjeta Republike Srpske u izvještajnom periodu temeljio se na realizaciji aktivnosti koje su utvrđene Planom rada Fiskalnog savjeta Republike Srpske za 2023. godinu na koji je Odbor za finansije i budžet Narodne skupštine Republike Srpske dao saglasnost dana 13. marta 2023. godine, aktom broj: 02/1-021-011-530/23.

U izvještajnom periodu Fiskalni savjet održao je 14 sjednica, i to 7 redovnih i 7 vanrednih sjednica, na kojima su razmatrane 73 tačke dnevnog reda.

Planirane i realizovane aktivnosti Fiskalnog savjeta u 2023. godini mogu se sistematizovati u tri grupe, i to:

- izvršavanje funkcija i zadataka Fiskalnog savjeta utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj,
- realizacija aktivnosti koje su utvrđene Strategijom upravljanja javnim finansijama Republike Srpske za period 2021-2025. godine i
- saradnja sa drugim institucijama i jačanje kapaciteta zaposlenih u unutrašnjim organizacionim jedinicama Fiskalnog savjeta.

3.1. Izvršavanje funkcija i zadataka Fiskalnog savjeta utvrđenih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj i drugim propisima

U skladu sa Zakonom utvrđenim obavezama, Fiskalni savjet je blagovremeno, usvojio i dostavio nadležnim organima na razmatranje i usvajanje, odnosno davanje saglasnosti sljedeće dokumente:

1. Plan rada Fiskalnog savjeta za 2023. godinu,
2. Izvještaj o radu za period 1. januar – 31. decembar 2022. godine,
3. Izvještaj o sprovođenju Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj za period 1. januar – 31. decembar 2022. Godine,
4. Godišnji finansijski izvještaj za obračunski period 1. januar – 31. decembar 2022. godine i
5. Izvještaj o godišnjem popisu imovine i obaveza sa stanjem na dan 31. decembar 2022. godine.

Fiskalni savjet je u skladu sa funkcijama i zadacima utvrđenim članom 19. Zakona o fiskalnoj odgovornosti u izvještajnom periodu dao mišljenja na ključne dokumente koji definišu ekonomsku politiku i javne finansije Republike Srpske, te nacрте i prijedloge zakona kojima se uređuje fiskalna politika ili koji mogu da imaju uticaj na fiskalnu politiku Republike Srpske, i to

1. Prijedlog rebalansa Budžeta Republike Srpske za 2023. godinu - po hitnom postupku,

2. Konsolidovani izvještaj o izvršenju budžeta Republike Srpske za period 1. januar – 31. decembar 2022. godine,
3. Konsolidovani izvještaj o izvršenju budžeta Republike Srpske za period 1. januar – 30. jun 2023. godine,
4. Prijedlog Dokumenta okvirnog budžeta Republike Srpske za period 2024-2026. godine,
5. Prijedlog budžeta Republike Srpske za 2023. godinu – po hitnom postupku,
6. Prijedlog Programa ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2023-2025. godine - po hitnom postupku,
7. Nacrt Programa fiskalne konsolidacije za period 2024-2026. godine,
8. Prijedlog zakona o dopunama Zakona o porezu na dohodak – po hitnom postupku,
9. Prijedlog zakona o dopunama Zakona o doprinosima - po hitnom postupku,
10. Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o otpisu potraživanja – po hitnom postupku,
11. Prijedloge zakona o platama i to:
 - Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o platama zaposlenih u oblasti kulture Republike Srpske, po hitnom postupku,
 - Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o platama zaposlenih u osnovnim i srednjim školama i đačkim domovima u Republici Srpskoj, po hitnom postupku i
 - Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o platama zaposlenih u oblasti visokog obrazovanja i studentskog standarda Republike Srpske, po hitnom postupku.

Važno je napomenuti, da je utvrđivanju svih mišljenja na nacрте i prijedloge navedenih dokumenta, prethodila sveobuhvatna analiza relevantnih podataka, a prije svega analiza makroekonomskih i fiskalnih pretpostavki i projekcija korišćenih za izradu DOB-a, te nacрта i prijedloga budžeta Republike Srpske i ekonomske politike, odnosno programa ekonomskih reformi.

U strukturi akata, najveći broj čine mišljenja koja je Fiskalni savjet dao na prijedloge planova za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda organima jedinica lokalne samouprave i budžetskim korisnicima koji se finansiraju iz budžeta Republike Srpske.

S tim u vezi, Fiskalni savjet je u izvještajnom periodu razmatrao i dao mišljenje na:

1. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske,
2. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda za Republiku Srpsku – Glavna knjiga trezora,
3. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda JU Zavod za zapošljavanje RS,
4. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda grada Doboj,
5. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda grada Prijedor,
6. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Bileća,
7. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Petrovo,
8. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Srebrenica,
9. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Kozarska Dubica,

10. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Mrkonjić Grad,
11. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Srbac,
12. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda grada Bijeljina,
13. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Vukosavlje,
14. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Bratunac,
15. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda grada Gradiška,
16. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Novo Goražde,
17. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Istočni Stari Grad,
18. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Šamac,
19. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Ugljevik,
20. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Čelinac,
21. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Pelagićevo
22. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Vlasenica,
23. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Gacko,
24. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Novi Grad,
25. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Čajniče i
26. Prijedlog plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda opštine Lopare.

Fiskalni savjet Republike Srpske je na osnovu člana 8. Zakona o fiskalnoj odgovornosti donio Odluku kojom je utvrdio odstupanje od opšteg fiskalnog pravila konsolidovanog budžetskog deficita broj: 27.1-020-115/23 od 12. jula 2023. godine, ukazujući istovremeno da je potrebno pristupiti izradi Programa fiskalne konsolidacije u cilju obezbjeđenja povratka u okvire fiskalnog pravila konsolidovanog budžetskog deficita.

Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj članom 6. („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 94/15 i 62/18), utvrđena su opšta fiskalna pravila: pravilo o dugu i pravilo konsolidovanog budžetskog deficita. Prvo opšte fiskalno pravilo limitira javni dug Republike Srpske, na način, da isti na kraju fiskalne godine ne može biti veći od 55% ostvarenog BDP-a u toj godini, a drugo opšte fiskalno pravilo određuje da konsolidovani budžetski deficit na kraju fiskalne godine ne može biti veći od 3% ostvarenog BDP-a u toj godini.

Razmatrajući Konsolidovani izvještaj o izvršenju budžeta Republike Srpske za period 1. januar – 31. decembar 2022. godine, Fiskalni savjet Republike Srpske utvrdio je da javni dug, koji podliježe zakonskom ograničenju, iznosi 5.279 miliona KM, odnosno ima učešće od 37,07% BDP-a ostvarenog u toj godini. Uprkos nominalnom rastu javnog duga u 2022. godini u odnosu na prethodnu fiskalnu godinu, učešće javnog duga u BDP-u je smanjeno kao posljedica nominalnog rasta BDP-a. Navedeno potvrđuje da je nivo javnog duga u 2022. godini u skladu sa utvrđenim fiskalnim pravilom definisanim Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj.

Međutim, kada je u pitanju drugo opšte fiskalno pravilo, Fiskalni savjet je utvrdio da konsolidovani budžetski deficit cjelokupnog budžetskog sistema (budžet Republike Srpske, budžet jedinice lokalne samouprave i finansijski plan fondova socijalne sigurnosti) u 2022. godini iznosi 3,28% ostvarenog BDP-a, na osnovu čega je konstatovano da je ostvareni budžetski deficit u 2022. godini viši od nivoa predviđenog opštim fiskalnim pravilom o deficitu, što je konstatovano u mišljenju Fiskalnog savjeta na Konsolidovani izvještaj o izvršenju budžeta Republike Srpske za period 1. januar – 31. decembar 2022. godine i u Izvještaju o sprovođenju Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj za 2022. godinu.

Članom 8. Zakona, utvrđena je obaveza Vlade Republike Srpske da pripremi i dostavi Narodnoj skupštini Republike Srpske Program fiskalne konsolidacije, ukoliko neko od opštih fiskalnih pravila ne bude ispoštovano, kojim se definišu mjere i period za povratak u okvire pravila koja su propisana Zakonom. Nadalje, istim članom utvrđeno je da Nacrt programa priprema Ministarstvo finansija i isti podnosi Fiskalnom savjetu na mišljenje, u roku od 15 dana od dana utvrđivanja povrede pravila od Fiskalnog savjeta Republike Srpske. Fiskalni savjet u roku od sedam dana od dana prijema Nacrta programa, daje mišljenje na isti, nakon čega Ministarstvo priprema Prijedlog programa i isti dostavlja Vladi Republike Srpske na razmatranje. Nakon usvajanja Prijedloga programa fiskalne konsolidacije, sa mišljenjem Fiskalnog savjeta, isti se podnosi Narodnoj skupštini Republike Srpske na razmatranje i usvajanje.

Narodna skupština Republike Srpske na Petoj redovnoj sjednici održanoj 28. septembra 2023. godine, donijela je Odluku o usvajanju Programa fiskalne konsolidacije za period 2024-2026. godine, broj 02/1-021-1056/23.

U 2023. godini Fiskalni savjet je uveo praksu izrade i objavljivanja analiza, odnosno dokumenta u kojim se obrađuju i prezentuju relevantni makroekonomski pokazatelji, na kvartalnom nivou. Ove analize se objavljuju na internet stranici Fiskalnog savjeta, te su na taj način dostupne zainteresovanoj javnosti. Sadržaj i obim dokumenta, odnosno analize prilagođava se aktuelnim dešavanjima u oblasti javnih finansija i fiskalne politike.

U aprilu 2023. godine objavljena je analiza pod nazivom „Makroekonomska i fiskalna kretanja i analize – Očekivanja za 2023. godinu“. Dokument u prvom dijelu sadrži podatke o makroekonomskim kretanjima u Republici Srpskoj, javnim finansijama i aktuelnostima u ekonomskoj politici Republike Srpske. U drugom dijelu, analiziraju se makroekonomska kretanja u svijetu tokom 2022. godinu i prognoziraju očekivanja u 2023. godini.

U novembru 2023. godine razmatran je i objavljen dokumnet, odnosno analiza „Makroekonomska i fiskalna kretanja i analize – Fiskalna kretanja i karakter fiskalne politike u 2023. godini“. Dokument u prvom dijelu sadrži podatke o makroekonomskim kretanjima u Republici Srpskoj, javnim finansijama i aktuelnostima u ekonomskoj politici Republike Srpske, dok se u drugom dijelu, analiziraju fiskalna kretanja u svijetu tokom 2022. godinu i karakter fiskalne politike u 2023. godini.

Fiskalni savjet je na 9. redovnoj sjednici razmatrao „Analizu javnih finansija jedinica lokalne samouprave Republike Srpske, koja ima tri dijela. U prvom dijelu prikazan je pravni okvir koji uređuje oblast javnih finansija jedinica lokalne samouprave, u drugom dijelu su analizirani opšti pokazatelji jedinica lokalne samouprave dok su u trećem dijelu analizirane javne finansije opština i gradova u Republici Srpskoj. Podaci, zaključci i preporuke sadržani u ovim Analizama koristiće se kao osnova za izradu novog Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj.

3.2. Realizacija aktivnosti koje su utvrđene Strategijom upravljanja javnim finansijama Republike Srpske za period 2021-2025. godine

Fiskalni savjet je u skladu sa aktivnostima koje su utvrđene Strategijom upravljanja javnim finansijama Republike Srpske koja obuhvata period 2021 – 2025. godina izvršio analizu efekata primjene Zakona o fiskalnoj odgovornosti, naročito u dijelu koji se odnosi na funkcije i zadatke Fiskalnog savjeta, fiskalna pravila, obavezu donošenja planova za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda i praćenje njihovog izvršenja, kao i analiza važećeg zakonodavnog okvira u susjednim zemljama.

Na 5. redovnoj sjednici održanoj 10. aprila 2023. godine Fiskalni savjet je razmatrao Informaciju o regulatornom okviru kojim su utvrđena fiskalna pravila i status nezavisnih institucija nadležnih za njihovo praćenje u uporednom zakonodavstvu susjednih država, nakon čega je konstatovano, da je neophodno pristupiti izradi novog Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, posebno imajući u vidu rezultate analize o njegovoj primjeni, iskustva Fiskalnog savjeta u periodu od 2017-2022. godine, kao i činjenicu da su i susjedene zemlje donijele nove, ili izmijenile ranije donesene propise koji uređuju fiskalna pravila i fiskalnu odgovornost u tim zemljama. Takođe, konstatovano je da je neophodno uvođenje fiskalnih pravila za jedinice lokalne samouprave, te da je potrebno propisati uslove za odstupanje od tih pravila, utvrditi postupak i rokove u kojima se podnosi zahtjev za odstupanje od fiskalnih pravila i definisati nadležnosti republičkih organa uprave u tom postupku.

Prije izrade radne verzije nacrt zakona analiziraće se uticaj uvođenja fiskalnih pravila za nivo lokalne samouprave na smanjenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda koje imaju jedinice lokalne samouprave. Utvrđeno je takođe, da je potrebno precizirati odredbe koje se odnose na: definiciju neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda, rokove za izradu i dostavljanje planova za izmirenje neizmirenih obaveza, usvajanje izvještaja o realizaciji plana od strane organa nadležnog za usvajanje budžeta, odnosno finansijskog plana, izradu programa fiskalne konsolidacije, status, postupak izbora, te prava i obaveze predsjednika i članova Fiskalnog savjeta Republike Srpske. Novim Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj potrebno je pooštriti kazne za odgovorna lica koja prekrše odredbe ovog zakona.

Fiskalni savjet je 19. septembra 2023. godine, uputio inicijativu Ministarstvu finansija u Vladi Republike Srpske u kojoj je između ostalog, predloženo donošenje novog Zakona o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj kojim će se podići nivo fiskalne odgovornosti i obezbijediti dugoročna fiskalna stabilnost.

Takođe, u inicijativi je istaknuto da je donošenje novog zakona opravdano i neophodno, prije svega u cilju smanjenja rizika koji imaju direktan uticaj na fiskalnu stabilnost i fiskalnu odgovornost, izvršenje budžeta i smanjenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda.

3.3. Saradnja sa drugim institucijama i jačanje kapaciteta zaposlenih u unutrašnjim organizacionim jedinicama Fiskalnog savjeta

U izvještajnom periodu Fiskalni savjet je intenzivno sarađivao sa organima jedinica lokalne samouprave koje su u skladu sa Zakonom o fiskalnoj odgovornosti bile u obavezi da pristupe izradi plana za izmirenje neizmirenih obaveza prenesenih iz prethodnog perioda. Ova saradnja obuhvatala je stručnu, odnosno savjetodavnu pomoć u izradi planova, te organizovanje sastanaka sa predstavnicima jedinica lokalne samouprave. Posebna podrška u izvršavanju Zakonom utvrđenih obaveza data je jedinicama lokalne samouprave koje su u kategoriji nerazvijenih i izrazito nerazvijenih, a pri tome imaju visok nivo neizmirenih obaveza.

Fiskalni savjet Republike Srpske i Republički zavod za statistiku, potpisali su 4. maja 2023. godine Protokol o saradnji, kojim se uređuju međusobni odnosi ove dvije institucije u pogledu obezbjeđenja statističkih podataka koje, u skladu sa zakonom i Statističkim programom, Zavod prikuplja, priprema, obrađuje, proizvodi, čuva, analizira i distribuira u skladu sa jedinstvenom metodologijom i jedinstvenim statističkim standardima, a koje su od značaja za izvršavanje funkcija i zadataka Fiskalnog savjeta.

Zavod će bez naknade omogućiti korišćenje statističkih podataka kojima raspolaže i o kojima vodi evidenciju u skladu sa propisima koji uređuju nadležnosti Zavoda, a koji su od značaja za rad Fiskalnog savjeta, a naročito statističke podatke iz domena statistike nacionalnih računa, cijena, rada, industrije, investicija, spoljne trgovine i druge podatke neophodne za:

- analizu makroekonomskih i fiskalnih pretpostavki i projekcija koje se koriste za izradu Dokumenta okvirnog budžeta, nacрта i prijedloga budžeta Republike Srpske i programa ekonomskih reformi,
- ocjenu mjera ekonomske politike koje predlaže Vlada Republike Srpske radi ostvarivanja kvantitativnih fiskalnih ciljeva i
- procjenu osnovnih fiskalnih rizika i vjerovatnoće da će se ispuniti fiskalni ciljevi za sljedeću fiskalnu godinu i dvije naredne fiskalne godine.

Zavod će sve raspoložive podatke dostavljati za nivo Republike, gradova i opština u Republici Srpskoj.

Predstavnici Fiskalnog savjeta Republike Srpske su tokom 2023. godine aktivno učestvovali na konferencijama, seminarima i forumima koje su organizovale domaće i međunarodne organizacije, kroz prezentaciju naučnih i stručnih radova i učešće u panel diskusijama.

S tim u vezi, predstavnici Fiskalnog savjeta učestvovali su:

- na Kopaonik biznis forumu koji je održan u periodu od 5. do 8. marta 2023. godine.
- na Konferenciji Naučnog društva ekonomista Srbije (NDES) na temu „Izazovi globalizacije u svetu neizvesnosti“, koja je održana na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Beogradu, u periodu 19. i 20. maja 2023. godine,
- na Samitu ministara finansija, guvernera i direktora poreskih uprava regiona na temu „Finansijska i monetarna stabilnost regiona u neizvesnim vremenima produžene geopolitičke i ekonomske krize“, u organizaciji Saveza ekonomista Srbije iz Beograda, koji je održan u Crnoj Gori, Bečići u periodu od 28. do 30. maja 2023. godine,
- na jedanaestom Naučnom skupu EkonBiz 2023 na temu „Uticaj geopolitičkih promjena na nacionalnu ekonomiju“, koji je održan 22. i 23. juna. 2023. godine u Bijeljini,
- na obuci iz ekonometrije u organizaciji Svjetske banke, koja je održana u periodu od

9. do 20 oktobra 2023. godine

- na međunarodnoj konferenciji pod nazivom „Kontrola duvana za društvo bez duvana: presjeci politika oporezivanja duvana i javnog zdravlja” koja je održana 24. i 25. oktobra 2023. godine u organizaciji Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci u okviru projekta „Ubrzavanje napretka u oporezivanju duvana i duvanskih proizvoda u zemljama sa niskim i srednjim dohotkom”,

- na konferenciji „Izazovi i budućnost poslovanja“, koja je održana u 22. novembra 2023. godine, u Banja Luci, u organizaciji Unije poslodavaca Republike Srpske i

- na radionici pod nazivom „Fiskalna pravila i fiskalno vijeće/savjet”, koja je održana u Beču u periodu od 18. do 20. decembra 2023. godine, u organizaciji Svjetske banke.

Imajući u vidu Plan rada za 2023. godinu, nesporno je da je Fiskalni savjet Republike Srpske realizovao planirane aktivnosti u 2023. godini, te da je u skladu sa zakonskim ovlašćenjima blagovremeno djelovao u cilju jačanja odgovornosti za efikasno i efektivno korišćenje budžetskih sredstava. Fiskalni savjet je efikasno izvršavao sve funkcije i zadatke utvrđene Zakonom o fiskalnoj odgovornosti u Republici Srpskoj, naročito u dijelu koji se odnosi na ocjenu kredibiliteta fiskalne politike, poštovanja utvrđenih fiskalnih pravila i mjera, te analize i ocjene ključnih dokumenta kojima se definiše ekonomska politika Republike Srpske.

Važno je napomenuti, da je u izvještajnom periodu ojačana saradnja sa svim relevantnim institucijama u Republici Srpskoj i jedinicama lokalne samouprave, što svakako doprinosi jačanju pozicije Fiskalnog savjeta kao institucije osnovane sa ciljem da dodatno unaprijedi fiskalnu odgovornost i fiskalnu stabilnost, naročito u pogledu izrade dokumenta u kojima se analiziraju makroekonomska i fiskalna kretanja, a koje nadležne institucije Republike Srpske mogu da koriste prilikom donošenja novih zakonskih i podzakonskih akata, strateških razvojnih dokumenata i kreiranja javnih politika.

Broj: 27.1- 021-91/24

Datum, 18. jun 2024. godine

**PREDSJEDNIK
FISKALNOG SAVJETA**

Prof. dr Milenko Krajišnik, s.r.